

Αθήνα, 22 Σεπτεμβρίου 2016

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Θέμα: Πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων Νοσηλευτή – Νοσηλεύτριας

Το ΠΔ 38/2010 (ΦΕΚ Α' 78/25-5-2010), με το οποίο ενσωματώθηκε στο εσωτερικό Δίκαιο η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2005/36/ΕΚ, ορίζει το επάγγελμα του Νοσηλευτή – Νοσηλεύτριας ως «νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα» και καθορίζει τις απαιτήσεις (επαγγελματικά προσόντα) και διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται στην Ελλάδα, ώστε κάθε υπήκοος κράτους μέλους της Ε.Ε., ο/η οποίος-α πληροί αυτές τις απαιτήσεις και επιθυμεί να ασκήσει αυτό το επάγγελμα στην Ελλάδα, να μπορεί να το ασκήσει με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που το ασκούν και οι Έλληνες πολίτες.

Ειδικότερα, ως προς το επάγγελμα του Νοσηλευτή - Νοσηλεύτριας, παρατίθενται παρακάτω συνοπτικά οι βασικές απαιτήσεις σύμφωνα με το ως άνω ΠΔ, για να πιστοποιηθεί κάποιος/α επαγγελματικά ως Νοσηλευτής/τρια και να ασκήσει αυτό το επάγγελμα στην Ελλάδα:

α. Η εισαγωγή στην εκπαίδευση Νοσηλευτών, προϋποθέτει γενική σχολική εκπαίδευση τουλάχιστον δέκα ετών (Α' Λυκείου) (άρθρο 31, παρ. 1).

β. Η εκπαίδευση του Νοσηλευτή/ριας, περιλαμβάνει τουλάχιστον τριετείς σπουδές, ή 4.600 ώρες θεωρητικής και κλινικής κατάρτισης. Η θεωρητική κατάρτιση καλύπτει τουλάχιστον το ένα τρίτο (1.533 ώρες) και η κλινική κατάρτιση τουλάχιστον τη μισή ελάχιστη διάρκεια της εκπαίδευσης (2.300 ώρες) (άρθρο 31, παρ. 3). Οφείλεται να γίνει διάκριση μεταξύ των «ωρών διδασκαλίας» και των «ωρών εκπαίδευσης», καθόσον διεθνώς οι ώρες διδασκαλίας μετατρέπονται σε ώρες εκπαίδευσης (φόρτο εργασίας), με την πρόσθεση και των ωρών που απαιτείται να αναλώσει για μελέτη ο εκπαιδευόμενος. Έτσι, για παράδειγμα, όπως προκύπτει από τα επίσημα στοιχεία του προγράμματος σπουδών των ΤΕΙ, οι περίπου 350 ώρες διδασκαλίας ενός εξαμήνου (θεωρία και εργαστήρια), μετατρέπονται σε περίπου 800 ώρες εκπαίδευσης (φόρτος εργασίας). Οι ώρες κλινικής εκπαίδευσης μετρώνται αυτούσιες, χωρίς προσαυχές.

γ. Η κλινική κατάρτιση ορίζεται ως η πτυχή της νοσηλευτικής εκπαίδευσης μέσω της οποίας ο υπό κατάρτιση νοσηλευτής/ρια μαθαίνει, στο πλαίσιο ομάδας, σε άμεση επαφή με υγιές ή άρρωστο άτομο ή/και σύνολο ανθρώπων (κοινότητα), να σχεδιάζει, να παρέχει και να αξιολογεί την απαιτούμενη συνολική νοσηλευτική περίθαλψη βάσει των γνώσεων και των δεξιοτήτων που έχει αποκτήσει. Ο/Η εκπαιδευόμενος νοσηλευτής/ρια μαθαίνει όχι μόνο να αποτελεί μέλος μιας ομάδας, αλλά και να είναι επικεφαλής ομάδας που οργανώνει τη συνολική νοσηλευτική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής εκπαίδευσης για τα μεμονωμένα άτομα και τις μικρές ομάδες, στο πλαίσιο του υγειονομικού φορέα ή εντός της κοινότητας. Η εν λόγω κατάρτιση πραγματοποιείται στα νοσοκομεία και σε άλλους υγειονομικούς φορείς, καθώς και στο πλαίσιο της κοινότητας, υπό την ευθύνη των

διδασκόντων νοσοκόμων και με τη συνεργασία και την αρωγή άλλων ειδικευμένων Νοσηλευτών (άρθρο 31, παρ. 5).

δ. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 14, η Ελλάδα δύναται να απαιτήσει από τον/την αιτούντα-ουσα τη νοσηλευτική ιδιότητα αλλοδαπό-η, την εφαρμογή «αντισταθμιστικών μέτρων», ώστε να εξασφαλίσει ότι ο/η εν λόγω αλλοδαπός-η θα έχει την απαραίτητη επαγγελματική επάρκεια Νοσηλεύτη-ριας, που έχουν οι Έλληνες-ιδες συνάδελφοί-ισσες του/της. Τα «αντισταθμιστικά μέτρα» συνίστανται: είτε στην πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής επί τρία έτη, κατ' ανώτατο όριο, είτε στην υποβολή σε δοκιμασία επάρκειας, παρέχοντας στον αιτούντα την ευχέρεια επιλογής μεταξύ της πρακτικής άσκησης προσαρμογής και της δοκιμασίας επάρκειας.

ε. Στα άρθρα 11 και 12 προβλέπονται οι δυνατότητες εξομίσωσης τίτλων εκπαίδευσης, με τους αντίστοιχους τίτλους που υφίστανται στην Ελλάδα (επί του προκειμένου ΤΕΙ).

ζ. Με την αναγνώριση της επαγγελματικής πιστοποίησης Νοσηλεύτη/τριας, ο/η πιστοποιημένος/η πλέον επαγγελματικά αλλοδαπός/η εγγράφεται στην οικεία επαγγελματική οργάνωση (επί του προκειμένου ΕΝΕ). Άλλωστε, στην παράγραφο 3 του άρθρου 3, του ιδρυτικού Νόμου της ΕΝΕ (Νόμος 3252 ΦΕΚ Α 132, 16 Ιουλίου 2004), προβλέπεται ρητά ότι αλλοδαποί/ές στους/στις οποίους-ες δίνεται η δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματος του/της Νοσηλεύτη-ριας στην Ελλάδα, με βάση διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποχρεούνται να εγγραφούν ως μέλη της ΕΝΕ.

Όπως προαναφέρθηκε, τα παραπάνω φέρονται να ισχύουν για τους αλλοδαπούς υπηκόους χωρών μελών της Ε.Ε., που επιθυμούν να εργασθούν στην Ελλάδα. Δεν είναι δυνατόν, όμως, οι Έλληνες πολίτες να μην απολαμβάνουν των ίδιων δικαιωμάτων που αποδίδονται στους λοιπούς πολίτες της Ε.Ε. Μια τέτοια διάκριση, εις βάρος Ελλήνων πολιτών, καταστρατηγεί βασικές αρχές των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά συνέπεια, η ελληνική Πολιτεία οφείλει να εφαρμόσει άμεσα τις προβλέψεις του ΠΔ 38/2010, και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, αναφορικά με την επαγγελματική πιστοποίηση Νοσηλεύτη/τριας και για τους Έλληνες πολίτες που πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις, με αυτές που οι λοιποί Ευρωπαίοι πολίτες, δύναται να εργασθούν ως Νοσηλεύτές/ριες στην Ελλάδα.

Στα ελληνικά Δημόσια Νοσοκομεία, περίπου η μισή δύναμη του συνολικού Νοσηλευτικού Προσωπικού αποτελείται από επαγγελματίες που φέρουν τον επαγγελματικό τίτλο «Βοηθός Νοσηλεύτη», παρότι τους ανατίθενται από τις Διοικήσεις των Νοσοκομείων να ασκούν επί δεκαετίες πλήρη και υπεύθυνα Νοσηλευτικά καθήκοντα (όπως αυτά κατ' ελάχιστο προβλέπονται στο ΠΔ 351/14-6-1989 ΦΕΚ Α'159), τα οποία και εκτελούν διαχρονικά επιτυχώς, με απόλυτη γνωστική και επαγγελματική επάρκεια, στηρίζοντας το πολύπτυχο Δημόσιο Σύστημα Υγείας. Δηλαδή, παρότι η ελληνική Πολιτεία γνωρίζει ότι οι εν λόγω επαγγελματίες, δεν πιστοποιούνται – νομιμοποιούνται κατά Νόμο να εκτελούν πλήρη και υπεύθυνα Νοσηλευτικά καθήκοντα, εν γνώσει της τους αναθέτει την πάγια, πλήρη και υπεύθυνη άσκησή τους, χωρίς όμως να τους αναγνωρίζει τα απορρέοντα από αυτή την επιτυχή άσκηση καθηκόντων, επαγγελματικά και εργασιακά δικαιώματα.

Αν και η ελληνική Πολιτεία όφειλε ήδη από ετών, να έχει προβεί στην αναγνώριση των επαγγελματικών και εργασιακών δικαιωμάτων αυτών των επαγγελματιών και μόνο εκ του γεγονότος ότι διαχρονικά τους χρησιμοποιεί ως επαγγελματίες Νοσηλεύτές/ριες (και όχι σαν Βοηθούς Νοσηλευτών), σήμερα αυτή η αναγνώριση είναι περισσότερο επιτακτική, δίκαιη, νόμιμη και ηθική, όσο ποτέ, με τη χρήση και των προβλέψεων του ΠΔ 38/2010, δεδομένης της αυτοδίκαιης εφαρμογής του και στους Έλληνες πολίτες. Συγκεκριμένα, οι εργαζόμενοι στα Δημόσια Νοσοκομεία, υπό τον τίτλο «Βοηθός Νοσηλεύτη», πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται, για να πιστοποιηθούν ως επαγγελματίες

Νοσηλεύτριες και να τους αποδοθεί η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Νοσηλεύτριας, όπως θα τεκμηριωθεί συνοπτικά παρακάτω:

α. Η συντριπτική πλειοψηφία (άνω του 90%) των λεγόμενων «Βοηθών Νοσηλευτών», ανεξάρτητα από επαγγελματική Σχολή προέλευσης (ΜΤΕΝΣ, ΤΕΕ, ΤΕΛ, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ), είναι απόφοιτοι Λυκείου, ή ισότιμης προς αυτό εκπαιδευτικής δομής. Το ελάχιστο δε ποσοστό (κάτω του 10%) που δεν είναι απόφοιτοι Λυκείου, πληρούν την απαίτηση της γενικής σχολικής εκπαίδευσης τουλάχιστον δέκα ετών (Α' Λυκείου), της ανωτέρω παραγράφου 2α.

β. Είναι πανθομολογούμενο, αλλά και επίσημα καταγεγραμμένο σε επίσημες αναλύσεις της Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης (βλ. *Μονογραφία «Η νοσηλευτική εκπαίδευση στην Ελλάδα και η ιστορία της» 2003, Δημητριάδου Αλεξάνδρας, Νοσηλεύτριας Πτυχιούχου Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγήτριας Νοσηλευτικής ΤΕΙ Θεσσαλονίκης*), ότι το πρόγραμμα σπουδών όλων των παραπάνω αναφερθέντων Σχολών Τεχνικής Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης, ήταν αντιγραφή του προγράμματος του νοσηλευτικού τμήματος των ΤΕΙ. Η σχετική διδακτέα ύλη περιλαμβάνει το σύνολο των πράξεων και του γνωστικού αντικείμενου της Νοσηλευτικής, με απίθανες λεπτομέρειες που πρέπει να καλυφθούν μέσα σε τέσσερα εξάμηνα θεωρητικής εκπαίδευσης και σε ένα εξάμηνο κλινικής εκπαίδευσης.

γ. Όλες οι εκπαιδευτικές δομές επαγγελματικής Νοσηλευτικής εκπαίδευσης (ΜΤΕΝΣ, ΤΕΕ, ΤΕΛ, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ), παρέχουν νοσηλευτική εκπαίδευση συνολικής διάρκειας πέντε (5) εξαμήνων (4 εξάμηνα θεωρητική και 1 εξάμηνο κλινική εκπαίδευση). Οι αντίστοιχες συνολικές «διδασκτικές ώρες» θεωρητικής εκπαίδευσης είναι περί τις 1.400 ώρες, οι οποίες μετατρέπόμενες σε «εκπαιδευτικές ώρες», φθάνουν περίπου στις 3.000 ώρες θεωρητικής νοσηλευτικής εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, υπερκαλύπτουν την ελάχιστη απαίτηση των 1.533 ωρών, που προαναφέρθηκαν στην ανωτέρω παράγραφο 2β.

δ. Αναφορικά με την κλινική εκπαίδευση, το ένα (1) εξάμηνο κλινικής εκπαίδευσης, κατά τη διάρκεια φοίτησης, αντιστοιχεί σε περίπου 1.000 ώρες. Οι εν λόγω επαγγελματίες όμως, ασκούν από της πρώτης ημέρας της προσλήψεώς τους, πλήρη και υπεύθυνα νοσηλευτικά καθήκοντα, με αποτέλεσμα, σε ένα μόλις έτος εργασίας να έχουν καλύψει τις απαιτήσεις των υπόλοιπων 1.300 περίπου ωρών κλινικής εκπαίδευσης που απαιτεί το ΠΔ 38/2010. Η άσκηση δε ολοκληρωμένων και υπεύθυνων νοσηλευτικών καθηκόντων στα πλαίσια εργασίας υπερκαλύπτει τις κλινικές εκπαιδευτικές απαιτήσεις που ορίζονται στο ΠΔ, ως ανωτέρω παράγραφος 2γ. Με δεδομένο ότι ο νεότερος «Βοηθός Νοσηλεύτης», που εργάζεται σε Δημόσιο Νοσοκομείο, έχει σήμερα τουλάχιστον 5 χρόνια προϋπηρεσία, καθίσταται αυτονόητο, ότι όλοι κι όλες υπερκαλύπτουν την ελάχιστη συνολική απαίτηση των 2.300 ωρών κλινικής κατάρτισης.

ε. Συναφώς, δεν νοείται η επιβολή οποιασδήποτε μορφής «αντισταθμιστικών μέτρων» της ανωτέρω παραγράφου 1ε, που δύναται να ορίσει η Ελλάδα σε αλλοδαπούς, δεδομένου ότι η ελληνική Πολιτεία χρησιμοποιεί ήδη τους λεγόμενους «Βοηθούς Νοσηλευτών», ως τακτικούς επαγγελματίες Νοσηλεύτες, οι οποίοι έχουν αποδείξει και αποδεικνύουν καθημερινά την απόλυτη επαγγελματική τους επάρκεια. Άλλωστε, εάν οι λεγόμενοι «Βοηθοί Νοσηλευτών», δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στα καθήκοντα Νοσηλεύτριας, οι Διοικήσεις των Νοσοκομείων είχαν και έχουν κάθε νομιμοποίηση να μην τους επιτρέπουν την άσκηση αυτών των καθηκόντων. Κατά συνέπεια, οι λεγόμενοι-ες «Βοηθοί Νοσηλευτών» που εργάζονται στα Δημόσια Νοσοκομεία, είναι de facto Νοσηλεύτες.

Με βάση τα παραπάνω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Ποιες ενέργειες προτίθεται να προωθήσει, ώστε να αρθούν οι στρεβλώσεις που εντοπίζονται στο ζήτημα της πιστοποίησης των «βοηθών νοσηλευτών» ως

επαγγελματιών νοσηλευτών-τριών; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα των δράσεων που σκοπεύει να δρομολογήσει;

- 2) Προτίθεται να εξετάσει τη δυνατότητα εξομοίωσης των ως άνω επαγγελματιών με τους Νοσηλευτές απόφοιτους των ΤΕΙ, με βάση τις προβλέψεις της ανωτέρω παραγράφου 2ε και κατ' αντιστοιχία των εξομοιώσεων που είχαν γίνει με το Νόμο 1865/89 Φ.Ε.Κ. Α' 210/28-05-1989, άρθρο 5, Σελ. 4500;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Καραγιαννίδης Χρήστος

Αυλωνίτου Ελένη

Δέδες Ιωάννης

Καββαδία Αννέτα

Μηταφίδης Τριαντάφυλλος

Μιχελογιαννάκης Γιάννης

Μορφίδης Κώστας

Μπαλαούρας Γεράσιμος